

TYTTI

Toiminnallinen työ- ja toimintakyvyn kartoitus

Työväline asiakkaan itsearviointiin ja ohjaajan havainnointiin

Tytti -kartoituksen käyttöohje

Tämän työvälineen käyttö ei edellytä aitoja työtehtäviä, vaan havainnointia tehdään siinä työ- tai toimintaympäristössä ja niissä tehtävissä, missä ollaan. Tarkoituksena on tuottaa esille konkreettista tietoa työ- ja toimintakyvystä ihmiselle itselleen, palvelun järjestämisen tueksi sekä välitettäväksi verkostolle.

1. Anna kysymysosio asiakkaalle täytettäväksi, (sivut 8-15)

- a. Voit antaa kotiin täytettäväksi tai asiakas voi täyttää itsenäisesti tai tuettuna palvelussa ollessaan. Asiakkaan tarpeen mukaan.
- b. Käy lomakkeen täyttämisen ohjeet läpi asiakkaan kanssa. Muista painottaa asiakkaalle, että hän peilaa tilannettaan sen hetkiseen ympäristöön, ei esim. aiempiin työpaikkoihin tai opiskelupaikkoihin.

2. Ohjaaja täyttää

- a. Taustatiedot (voi täyttää myös asiakkaan kanssa yhdessä)
- b. Havainnoinnin pohjalta kysymyslomakkeen
 - Hyvä käytänne on se, ettei ohjaaja ennen omaa arvioita ole nähnyt asiakkaan arviointia.

3. Varaa aika asiakkaalle kahdenkeskiseen keskusteluun

- a. Käydään asiakkaan kanssa yhdessä vastaukset läpi
- b. Syvennetään tietoa asiakkaan tilanteesta tarkentavin kysymyksin
- c. Huomiodaan asiakkaan vahvuudet ja voimavarat
- d. Määritellään asiakkaan kanssa tavoitteet, mihin tarvitsee tukea/vahvistusta
- e. Keskustellaan asiakkaan tavoitteita tukevista sisällöistä

4. Kirjoita kysymyslomakkeen ja käydyn keskustelun pohjalta yhteenveto ja hyväksytä se asiakkaalla

5. Varmista tiedon siirtyminen tarvittaville yhteistyötahoille

Taustatiedot

Asiakkaan nimi: _____ Syntymäaika: _____ Työntekijän nimi: _____ Organisaatio: _____

Työ-/ toimintaympäristö:

☐

Sosiaalinen
kuntoutus

☐

Kuntouttava
työtoiminta

☐

Työtoiminta

☐

Työ- tai
uravalmennus

☐

Työkokeilu

☐

Osa-
aikatyö

☐

Työ

☐

Jokin muu, mikä? _____

Työ- ja toimintakyvyn vahvistuminen

Työpaikan/työympäristön nimi: _____ Työpaikan lähiohjaaja: _____

Jakson ajankohta: _____ Työaika: _____ päivää viikossa _____ tuntia päivässä

Jakson aikaiset poissaolot (luvalliset/luvattomat): _____

Kartoituksen päivämäärä: _____

Kartoituksen toteutus: ☐ Asiakkaan itsearvio ja palaute ☐ Ohjauksen/työhönvalmennuksen työntekijän arvio ja palaute ☐ Työpaikan arvio ja palaute

Missä vaiheessa prosessia kartoitus on toteutettu ja mihin tarkoitukseen tietoa kerätään:

Jakson aikana tehtävät työtehtävät:

Onko työtä räätälöity eli työtehtäviä, työympäristöä tai työaikaa muokattu, miten ja mihin tarpeeseen:

Mitkä muut asiat työpaikalla tukivat työtehtävien tekemisessä (esim. kirjalliset ohjeet, työjärjestys), mitä olisi vielä toivottu enemmän:

Työ/toimintaympäristössä suoriutumisen yhteenveto:

Tälle sivulle kootaan asiakkaan, työntekijän ja työpaikan lähiohjaajan yhteinen näkemys ja keskeiset havainnot kyselyn ja keskustelun pohjalta.

Merkitse (x) tunnistettu tuen tarve (vastaukset 1–6) ja kuka vastaajista tunnistaa tuen tarpeen. Tarkenna missä kysymyksissä tuen tarve tunnistettiin ja mitkä olivat arviot. Kirjaa osa-alueen keskeiset havainnot ja palaute, tuodaan esille lyhyesti myös todetut vahvuudet.

Osa-alueet:	Tunnistettu tuen tarve (merkitse x):			Kysymys, jossa tunnistettu tuen tarve (esim. kysymys 3/ arvio 4) Merkitään, kun kenen tahansa vastaajan arvio on 1–6.
	Asiakas	Ohjaaja	Työpaikka	
I Terveys, fyysinen ja psyykkinen toimintakyky				
Kyselyn ja keskustelun pohjalta nousseet keskeiset havainnot ja palaute:				

Osa-alue:	Tunnistettu tuen tarve (merkitse x):			Kysymys, jossa tunnistettu tuen tarve (esim. kysymys 3/ arvio 4) Merkitään, kun kenen tahansa vastaajan arvio on 1–6.
	Asiakas	Ohjaaja	Työpaikka	
III Työssä tarvittavat taidot ja ammattillinen osaaminen				
Kyselyn ja keskustelun pohjalta nousseet keskeiset havainnot ja palaute:				

Osa-alue:	Tunnistettu tuen tarve (merkitse x):			Kysymys, jossa tunnistettu tuen tarve (esim. kysymys 3/ arvio 4) Merkitään, kun kenen tahansa vastaajan arvio on 1–6.
	Asiakas	Ohjaaja	Työpaikka	
IV Työyhteisötaidot				
Kyselyn ja keskustelun nousseet keskeiset havainnot ja palaute:				
V Työkykyarvio ja jatkonäkymä				
Kyselyn ja keskustelun pohjalta nousseet keskeiset havainnot ja palaute:				

Ohjaajan arvio:
Onko henkilön työ- ja toimintakyky tällä hetkellä riittävä opiskeluun tai avoimille työmarkkinoille?

TYTTI Toiminnallinen työ- ja toimintakyvyn kartoitus

Itsearvio = Ihminen arvioi itse omaa suoriutumistaan ja kokemustaan näihin kysymyksiin vastaten ja täyttää oman lomakkeen

Työpaikan/ohjauksen näkemys = Työpaikan ohjaaja(t) vastaa havaintoihin pohjautuen samoihin kysymyksiin ja täyttää oman lomakkeen

Työ- tai toimintaympäristössä suoriutumisen yhteinen näkemys = Käydään yhteisessä keskustelussa läpi vastausten yhteneväisyydet ja eroavaisuudet sekä kuvataan perusteluita vastausvalintoihin. Kootaan yhteinen näkemys vahvuuksista ja mahdollisista tuen tarpeista sekä siitä, miltä työ- ja toimintakyky näyttäytyi työ-/toimintaympäristössä.

Lomakkeen täyttöohje:

- Tutustu kysymykseen ja vastausvaihtoehtoihin.
- Tarkastele tilannettasi viimeisen parin viikon ajalta ja ympyröi tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto.
- Kyselyssä puhutaan työstä, mutta arvioi tilanteesi siinä ympäristössä ja tehtävässä missä olet ja mitä teet.
- Ohita kysymys, jos se ei ole tilanteessasi ajankohtainen.

Numeroasteikon kuvaus:

- 1–4** valinnat kuvaavat haasteita/rajoitteita ja kuinka suuria ne ovat
- 5 ja 6** valinnat kuvaavat, että tilanne vaihtelee ja 6 enemmän sitä, että asiassa ei ole työssä näkyvää haastetta tai rajoitetta
- 7–10** valinnat kuvaavat vahvuuksia ja kuinka usein/helposti asia toteutuu

- 1 =Mahdotonta
- 2 =Suuria vaikeuksia
- 3 =Kohtalaisia vaikeuksia
- 4 =Lieviä vaikeuksia
- 5-6 =Vaihtelee, tai ei juurikaan vaikuta tai esiinny työssä
- 7 =Melko helppoa
- 8 =Kohtalaisen helppoa
- 9 =Erittäin helppoa
- 10 =Aina helppoa

I Terveys, fyysinen ja psyykkinen toimintakyky

1 Työssä tarvittava fyysinen kunto	Fyysinen kuntoni on niin heikko, että se estää työn tekemisen	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Fyysinen kuntoni on huipputasolla ja vahvuus työtehtävien suorittamisessa
2 Fyysinen työkyky ja kiputilojen vaikutus työssä suoriutumiseen	Fyysisten toimintakyvyn rajoitteet tai kiputilat ovat niin suuria, että työssä suoriutuminen on mahdotonta	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Minulla ei ole fyysisiä toimintakyvyn rajoitteita tai kiputiloja, jotka vaikuttaisivat työssä suoriutumiseen
3 Suoriutuminen pidempää seisomista vaativista tehtävistä Jos haastetta maksimi kesto:	Pidempään seisominen tuottaa hankaluuksia niin, että se estää työn tekemisen	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Pidempään seisominen ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia
4 Suoriutuminen pidempää istumista vaativista tehtävistä Jos haastetta maksimi kesto:	Pidempään istuminen tuottaa hankaluuksia niin, että se estää työn tekemisen	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Pidempään istuminen ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia
5 Yhtäjaksoinen käveleminen Jos haastetta, maksimi matka:	Yhtäjaksoinen käveleminen tuottaa minulle hankaluuksia niin, että se ei onnistu lainkaan	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Pidempään käveleminen ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia
6 Portaiden nouseminen (fyysinen kunto/toimintakyky ja tasapaino)	Portaiden nouseminen tuottaa minulle hankaluuksia niin, etten pysty nousemaan portaita lainkaan	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Portaiden nouseminen ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia
7 Esineiden nostaminen ja kantaminen	Esineiden ja tavaroiden nostaminen ja kantaminen tuottaa minulle hankaluuksia niin, että se estää työn tekemisen	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Esineiden tai tavaroiden nostaminen tai kantaminen ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia

8	Käsillä tehtävä työ (kädet koholla tehtävätyö, laajat liikkeet, puristusvoimaa vaativat tehtävät)	Käsillä tehtävässä työskentelyssä rajoitteet ovat niin suuria, että työssä suoriutuminen on mahdotonta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Käsillä tehtävä työ ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia
9	Hienomotoriikkaa vaativa työ (tarkkuutta vaativa käsillä tehtävä työ, sorminäppäryys, pienten esineiden käsittely)	Tarkkuutta vaativassa käsillä tehtävässä työskentelyssä rajoitteet ovat niin suuria, että työssä suoriutuminen on mahdotonta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Tarkkuutta vaativa käsillä tehtävä työ ei tuota minulle lainkaan hankaluuksia
10	Työssä tarvittava psyykkinen jaksaminen ja psyykkistä kuormituksesta palautuminen	Psyykkinen jaksaminen on niin heikko, että se estää työn tekemisen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Psyykkinen jaksaminen on huipputasolla ja se on vahvuus työtehtävien suorittamisessa
11	Jännittämisen vaikutus työtehtävien suorittamiseen	Jännitän niin paljon, että työtehtävien suorittaminen on mahdotonta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	En ole jännittänyt työtehtäviä suoritettaessa eikä jännittäminen vaikuta työssä suoriutumiseen
12	Työssäoloaikainen mieliala, myönteisyys ja positiivisuus	Minun on mahdotonta olla työaikana hyväntuulinen ja positiivinen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa olla työaikana hyväntuulinen ja positiivinen
13	Päihteiden käytön vaikuttaminen työkykyyn	Minun on mahdotonta tehdä työtä päihteiden käytön takia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Päihteiden käyttö ei vaikuta ollenkaan työni tekemiseen
14	Unirytmi/ virkeys/lepo	Haasteet vuorokausirytmissäni estää työnteon	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Vuorokausirytmieni ei vaikuta ollenkaan työnteokoon

II Työelämävalmiudet

15	Poissaolojen ilmoittaminen	En koskaan ilmoita poissaoloistani esimiehelleni tai ohjaajalleni	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Ilmoitan aina tarkasti poissaoloistani esimiehelleni
16	Työaikojen noudattaminen	Minun on mahdotonta noudattaa sovittua työaikaa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa noudattaa sovittua työaikaa
17	Työohjeiden noudattaminen	Jätän aina noudattamatta annettuja työohjeita	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Noudatan aina tarkasti annettuja työohjeita
18	Työpaikan järjestyksessä pitäminen	Minun on mahdotonta pitää työpaikkaani järjestyksessä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Pidän työpaikkani aina tarkasti järjestyksessä
19	Aloitettun työn loppuun saattaminen	Minun on mahdotonta saattaa aloittamani työ loppuun	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa saattaa aloittamani työ loppuun
20	Uuden työtehtävän aloittaminen edellisen valmistuttua	Minun on mahdotonta aloittaa uusi työ saatuni edellisen valmiiksi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on ollut aina helppoa aloittaa uusi työ saatuni edellisen valmiiksi
21	Oman toiminnan ja itsenäisen työskentelyn ohjaaminen	Minun on mahdotonta ohjata itsenäisesti omaa työskentelyäni	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa ohjata itsenäisesti omaa työskentelyäni
22	Uusien työtehtävien oppiminen ja omaksuminen (muistaminen, ymmärtäminen)	Minun on mahdotonta oppia ja omaksua uusia työtehtäviä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Opin ja omaksun uudet työtehtävät aina nopeasti ja helposti
23	Luottamus osaamiseen työssä ja työtehtävistä suoriutumiseen	Minun on mahdotonta luottaa osaamiseeni suoriutua työtehtävistäni.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Luotan aina täysin osaamiseeni suoriutua työtehtävistäni.
24	Innokkuus uusien asioiden, töiden ja työtapojen oppimiseen	Minun on mahdotonta innostua oppimaan uusia asioita, työtehtäviä ja työtapoja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa innostua oppimaan uusia asioita, työtehtäviä ja työtapoja
25	Motivaatio työn tekemiseen, asenne työhön	Minun on mahdotonta motivoitua työn tekemiseen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minulle on aina helppoa motivoitua työn tekemiseen
26	Vastuun ottaminen työstä ja sen lopputuloksesta	Minun on mahdotonta ottaa vastuuta tekemästani työstä ja sen lopputuloksesta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa ottaa vastuu tekemästani työstä ja sen lopputuloksesta.

27	Työssä kohdattujen ongelmien sanallinen kertominen	Minun on mahdotonta kertoa sanallisesti työssä kohdatuista ongelmista, en tunnu löytävän oikeita sanoja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa kertoa sanallisesti työssä kohdatuista ongelmista, oikeat sanat löytyvät aina helposti
28	Palautteen vastaanottaminen työstä	Minun on mahdotonta ottaa vastaan palautetta tekemästäni työstä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun aina helppoa ottaa vastaan palautetta tekemästäni työstä
29	Työnhakuun ja asioiden hoitamiseen sähköisesti tarvittavat digitaidot	Minun on mahdoton suoriutua digitaitoja vaativista sähköisestä asioiden hoitamisesta tai työnhausta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Työnhakuun ja asioiden hoitamiseen sähköisesti tarvittavat digitaitoni ovat huipputasolla

III Työssä tarvittavat taidot ja ammatillinen osaaminen

30	Työssä tarvittava ammatillinen osaaminen (konkretia: työmenetelmien, välineiden, materiaalien, työn perustana olevan tiedon ja itsensä kehittämisen taidot)	Minulla ei ole lainkaan ammatillista osaamista, joten on mahdotonta tehdä ammattitaitoa vaativaa työtä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Ammatillinen osaamiseni on huipputasolla
31	Työssä tarvittavat digitaidot (tietokoneen käyttäminen ja järjestelmät)	Minun on mahdoton suoriutua digitaitoja vaativista tehtävissä työssä.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Työssä tarvittavat digitaitoni ovat huipputasolla
32	Työssä tarvittava kielitaito (puhuminen, kirjoittaminen)	Minun on mahdotonta puhua ja ymmärtää suomen kielellä puhuttuja työohjeita tai kirjoittaa niitä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa puhua ja ymmärtää suomen kielellä puhuttuja työohjeita tai kirjoittaa niitä
33	Työhön liittyvä kuormitus/paineen hallinta (stressinsieto, vastuu, kompromissit, äkilliset muutokset, vastoinikäymiset, aikataulut ym.)	Minun on mahdotonta hallita työstä aiheutuvia paineita	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa hallita työstä aiheutuvia paineita

IV Työyhteisötaidot

34	Työasioista keskustelu työpaikalla	Minun on mahdotonta keskustella työasioista eri ihmisten kanssa työpaikalla	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa keskustella työasioista eri ihmisten kanssa
35	Vapaamuotoinen asioista keskustelu työpaikalla	Minun on mahdotonta osallistua vapaamuotoiseen keskusteluun työpaikalla	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa osallistua vapaamuotoiseen keskusteluun työpaikalla
36	Työssä odotettavat käytöstavat	Minun on mahdotonta käyttäytyä työssä odotettavalla tavalla	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa käyttäytyä työssä odotettavalla tavalla
37	Työtovereiden huomioiminen työssä	Minun on mahdotonta huomioida työtovereitani kulloisenkin tilanteen vaatimalla tavalla	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa huomioida työtovereitani kulloisenkin tilanteen vaatimalla tavalla
38	Henkilökohtainen siisteys ja hygienia	Minun on mahdotonta pitää huolta henkilökohtaisesta siisteydestä ja hygieniasta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa pitää huolta henkilökohtaisesta siisteydestä ja hygieniasta
39	Työpaikan sosiaalisten sääntöjen ja toimintatapojen noudattaminen	Minun on mahdotonta noudattaa työpaikan sovittuja sosiaalisia sääntöjä ja toimintatapoja.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa noudattaa työpaikan sovittuja sosiaalisia sääntöjä ja toimintatapoja.
40	Työyhteisöön sopeutuminen	Minun on mahdotonta sopeutua työyhteisöön, johon kuuluu erilaisia työtovereita.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Minun on aina helppoa sopeutua työyhteisöön, johon kuuluu erilaisia työtovereita.

V Työkykyarvio ja jatkonäkymä (vain asiakas täyttää)

- | | | | | | | | | | | | | | | |
|----|---|--|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|--|--|
| 41 | Oletetaan, että työkykyysi on parhaimmillaan saanut 10 pistettä. Minkä pistemäärän antaisit nykyiselle työkyvyillesi asteikolla 0–10? | En pysty lainkaan työhön | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | Työkykyni on tällä hetkellä parhaimmillaan |
| 42 | Usko työllistymiseen tai opiskelujen aloittamiseen 2 vuoden sisällä | Minun on mahdotonta uskoa, että olen työssä tai opinnoissa 2 vuoden kuluttua | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | Uskon erittäin vahvasti siihen, että työllistyn tai aloitan opinnot lähiviikkojen aikana | |
-

Tytti -toiminnallisen työ- ja toimintakyvyn kartoituksen kehittämisen tausta:

Siun soten Työkykyohjelman 2020–2022 aikana näitä kysymyksiä ja tätä työvälinettä kehitettiin eri palveluissa tai toiminnoissa olevien asiakkaiden ja työntekijöiden käyttökokemusten pohjalta yhteistyöryhmässä, jossa oli mukana: Siun sote, TE-palvelut, Honkalampi-Säätiö, P-K:n Mielenterveydentuki ry ja Kontiolahden kunta.



Tytti -toiminnallista työ- ja toimintakyvyn kartoitusta kehitettiin ja edelleen jatkokehitetään (Kuntouttavan työtoiminnan maakunnallinen kehittäminen-hanke 2024–2027) yleisesti käyttöön otettavaksi tilanteissa, joissa toimitaan työ- tai toimintaympäristössä, kuten työtoiminta, kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, palkkatukityö ja opiskelijoiden työharjoittelu.



Pohjois-Karjalan hyvinvointialue | www.siunsote.fi